

Veronmaksajain Keskusliitto ry
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

Lausunto

5.10.2021

Valtiovarainministeriö

E-mail valtiovarainministerio@vm.fi essi.taavitsainen@gov.fi

Viite Lausuntopyyntö 28.9.2021, VM024:00/2021, VN/2509/2021

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia, nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia, maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annettua lakia ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia.

Muutoksiin lukeutuu II-luokan sähköveron soveltamisalan laajentaminen kaukolämpöverkkoon sähköä tuottaviin lämpöpumppuihin ja sähkökattiloihin, kaukolämpöverkkoon liittämättömiin lämpöpumppuihin, joiden kokonaisteho on >1 MWh sekä geotermisten lämpölaitoksien kiertovesipumppuihin. Muutoksilla pyritään edistämään polttoon perustumatonta lämmöntuotantoa. Tämän ohella konesalit alennettaisiin II-luokan sähköveron piiriin tietyin edellytyksin.

Sähköverolain teollisuuden määritelmää muutettaisiin siten, että se olisi neutraali tavaran valmistusta ja jalostusta kohtaan riippumatta siitä, mihin luokkaan Tilastokeskuksen TOL 2008 –toimialaluokituksen mukaan kuuluu. Näin ollen teollinen kierrätysmateriaalien valmistus siirtyisi sähköveron II-veroluokan sekä energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksen piiriin.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan myös, että vesiviljelyn siirto sähköveron II-luokkaan toteutetaan käytännössä lukemalla se mukaan maatalouden energiaveronpalautuksen piiriin. Tällöin vesiviljelyala maksaa sähköstään sähköveroa I-luokan veron mukaan ja saa I- ja II-luokan välisen erotuksen palautuksena maatalouden veronpalautuslain mukaisesti. Vesiviljely saisi näin ollen veronpalautuksen myös käytetyistä polttoöljyistään.

Teollisen mittaluokan lämpöpumppujen, kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavien sähkökattiloiden sekä geotermisen lämmön tuotantolaitteistossa olevien kiertovesipumppujen veromuutoksien arvioidaan alentavan valtion sähköverotuloja vuositasolla 11 miljoonalla eurolla. Teollisen kierrätysmateriaalien valmistuksen ja jalostuksen lukeminen teollisuudeksi vähentäisi verotuloja kahdella miljoonalla eurolla, minkä ohella se kasvattaisi vähäisellä määrällä energiaintensiivisten yritysten veronpalautusta. Vesiviljelyn lisääminen maatalouden ener-

giaveronpalautuksen piiriin kasvattaisi maatalouden energiaveropalautusta noin 0,5 miljolla eurolla vuodessa. Konesalien osalta luonnoksessa ei ole arviota vaikutuksesta verotuloihin.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää luonnoksessa esitettyjä muutoksia kannatettavina etenkin, kun otetaan huomioon ilmastoon liittyvät tarpeet ja tavoitteet.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että biokaasulle asetetaan liikennekäytössä valmistevero. Nykyään biokaasu on valmisteverovapaa energiatuote. Valmistevero määräytyisi biokaasun energiasisältö- sekä hiilidioksidimainaisuuksien mukaan, kuten Suomen nykyisessä energiaveromallissa energiatuotteita lähtökohtaisesti verotetaan.

Hallitus päätti esityksessään 48/2021 liikennepolttoaineiden jakeluelvoitteen soveltamisalan laajentamisesta biokaasuun. Biokaasu on osa jakeluelvoitetta vuoden 2022 alusta alkaen. Luonnoksessa kerrotaan, että koska EU:n valtiontukea koskevien säännösten mukaan samanaikaiset edistämiskeinot eivät ole sallittuja, jakeluelvoitteen voimaantulo edellyttää biokaasun nykyisen verottomuuden poistamista.

Suomen verotuksessa energiatuotteita verotetaan lähtökohtaisesti niin kutsutun energiaveromallin mukaan. Energiaveromallissa lämmitys- ja liikennepolttoaineille on määritelty eri määräytymisperusteet energiasisällön ja hiilidioksidipäästön mukaan, minkä ohella polttoaineista maksetaan myös pientä huoltovarmuusmaksua. Lämmityspolttoaineiden energiasisältöveron määrä on 10,33 euroa/MWh ja hiilidioksidiveron laskentaperuste 53 euroa/CO₂-tonni. Liikennepolttoaineille energiatuotteiden verotasojen määräytymisperusteet ovat lämmityspolttoaineita korkeammat: energiasisältöverolle 1,681 snt/MJ (noin 60,52 euroa/MWh) ja 77 euroa/CO₂-tonni.

Energiaveromallissa kestäville polttoaineille voidaan myöntää hiilidioksidiveron puolitus. Jätteistä, tähteistä, lignoselluloosasta ja syötäväksi kelpaamattomasta selluloosasta tuotetut polttoaineet ovat hiilidioksidiverovapaata. Luonnoksessa arvioidaan, että valtaosa verotetusta biokaasusta olisi lähes aina hiilidioksidiverotonta.

Liikennekäytössä olevalle biokaasulle ehdotetaan luonnoksessa asetettavan verotaso, joka määräytyisi energiaveromallin mukaisesti lämmityspolttoaineiden veroperusteilla. Liikennekäytössä olevaa maakaasua verotetaan vastaavalla tavalla nykyäänkin. Maakaasun alemmista veroperusteista syntyvää verotukea kompensoidaan henkilöautojen käyttövoimaverolla. Käyttövoimaveron suuruus määritettiin noin kymmenen vuoden takaisen arvion mukaan ja se perustui oletukseen keskimäärin 10 000 kilometrin vuotuisesta ajosuoritteesta. Ajosuoritteen määrä perustui keskimääräistä vähäisempään henkilöauton ajosuoritteeseen, sillä lain säätämisen aikaan kaasun harvan latausverkoston vuoksi kaasautojen ajosuoritteen katsottiin rajoittavan ajokilometrien määrää. Sittemmin kaasun latausverkosto on parantunut huomattavasti, eikä perustetta matalammalle käyttövoimaverolle voida katsoa olevan olemassa.

Lämmitys- ja työkonenäytössä biokaasu säilyisi verovapaana polttoaineena.

Esitysluonnoksessa todetaan, että koska liikenteessä käytetyn maa- ja biokaasun veroperusteet ovat muita liikennepolttoaineita kevyemmät, tämä voitaisiin tulkita energiaverotuksessa valtiontueksi. Menettelyssä piilee riski, että jakeluelvoite yhdessä biokaasun verotuen kanssa katsottaisiin yhteensopimattomaksi EU:n lainsäädännön näkökulmasta.

Fossiilisen maakaasun ja biokaasun verottaminen muiden liikennepolttoaineiden kanssa epätasavertaisesti lämmityspolttoaineiden alemmilla määräytymisperusteilla on myös ongelmallista neutraalin verotuksen näkökulmasta. Luonnoksesta ei käy ilmi perustetta miksi metaania tulisi suosia tavallista kevyemmin määräytymisperustein liikennekäytössä muihin energialähteisiin nähden. Maakaasun ja etenkin biokaasun käytön edistämällä on mahdollista korvata raskaspäästöisempiä energianlähteitä taakanjakosektorilla, mikä on itsessään myönteinen asia. Metaanin erityisasema muita liikennepolttoaineita kevyemmällä veroperusteilla on kuitenkin objektiivisesti tarkasteltuna omituinen ja sen käytön edistäminen verotuksen keinoin haittaa neutraalin verotuksen toteutumista. Se myös osaltaan jarruttaa liikenteen sähköistymistä, mikä on päästöttömän liikenteen tavoittelun kannalta ongelmallista. Biokaasun käytön edistäminen muualla taakanjakosektorilla voi toki siitä huolimattakin olla tavoiteltavaa.

Tieliikenteessä käytettävän biokaasun valmisteverolle on yksiselitteiset perusteet, koska biokaasu luetaan vuoden 2022 alusta alkaen liikennepolttoaineiden jakeluelvoitteen piiriin. Veronmaksajain Keskusliitto pitää valmisteverotason asettamista tarpeellisena.

Veronmaksajain Keskusliitto huomauttaa, että tieliikenteessä käytetyn metaanin muita liikennepolttoaineita kevyemmät veroperusteet eivät palvele neutraalin verotuksen periaatteita, mikä on ongelmallista. Neutraliteetti-ongelmat ulottuvat myös lämmitys- ja työkonekäytössä käytettävään biokaasuun, joka säilyy verovapaana, jota monet muut energiaveromallin piiriin kuuluvat lämmitys- ja työkonepolttoaineet eivät ole. Metaanin liikennekäytön verotuki ja toisaalta vuodesta 2022 alkaen biokaasun lukeminen mukaan biopolttoaineiden jakeluelvoitteeseen vaikuttaa ongelmalliselta myös EU-lainsäädännön näkökulmasta.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Janne Kalluinen
ekonomisti